

Hvis Morten Skjørshammer skulle gitt en programerklæring, så ville kanskje den nye direktøren ved Diakonhjemmets sykehus valgt å si det selvsagte, men likevel så vanskelige: at pasienten skal få være menneske først og fremst. Men han gir ikke programerklæringer. I hvert fall ikke ennå. Og ikke offentlig. Så vi gikk en tur i Frognerparken, før han startet opp den 1. februar.

Pasientene er først og fremst

mennesker

Kort fortalt: Morten Skjørshammer er 53 år gammel, gift med Jeanette (fra Nord-Carolina i USA), og har barna John (20), Caroline (17) og Kristian (12). Han bor på Tåsen i Oslo, men er oppvokst noen steinkast lenger østover, på Bjølsen, der han er aktiv i den lokale metodistkirken. Han er den nye direktøren på Diakonhjemmets Sykehus.

For Morten Skjørshammer er både Diakonhjemmets Sykehus og Høgskole kjentmark. I snart tyve år har han tjent en rekke av delinstitusjonene her. Og han har jobbet på tvers av grupper og fag, i samarbeid med Det internasjonale Senteret og med Forskningsavdelingen. Noen vil holde det mot ansettelsen av ham, at han var Diakonhjems-intern, et innavlsprodukt. Andre vil si at dette bare beviser at Diakonhjemmet er i stand til utvikle og framelske dyktige ledere. Mange bedrifter vil misunne Diakonhjemmet en slik egenkap. Sikkert er det i hvert fall at han ble vurdert som beste kandidat blant et beite på mange toppkvalifiserte. Ansatt av et samlet styre. 1. februar tok han formelt over etter Johannes Leines. Og siden nyttår har han hatt en innkjøringsperiode og overlappet med gamledirektøren.

Hvor er du om ti år?

– Det er mest sannsynlig at jeg ikke lenger er direktør ved Sykehuset. Men sikkert at jeg har en annen stilling ved 'hjemmet, sier han.

Det synes egentlig ikke upassende å spørre om dette – om utgangsdøra før han har kommet skikkelig innenfor. For Morten Skjørshammer planlegger livet sitt. Ingenting virker tilfeldig. Så er han også organisasjonspsykolog og planlegger av profesjon. Og direktørjobbene ved norske sykehus er gjerne korte engasjement, i gjen-

nomsnitt 3 år. (I Sverige bare 2 år!) At den forgjengeren Johannes Leines var ved sykehuset i over 10 år, er eksepsjonelt.

Morten møter punktlig til intervju, ja til avtaler generelt. – Jeg liker å være punktlig. Og tilstede. Det fortjener folk. Og jeg forventer det samme tilbake.

Vi legger turen om Frognerparken i sørpe og regnvær. Vinteren har tatt et lite frikvarter, men snøen er der ennå og skaper grafikk i skulpturer og landskap til glede for fotografen. Vigeland gir bakgrunn for å snakke om verdiene bak Diakonhjemmet. De myke verdiene, det som gjerne kalles kvinnelige sider ved tilværelsen. Vigeland er vakker i sin omgang med gamle, med barn – og med kvinner.

Kvalitet er å gjøre det optimale med menneskers behov ”

Vi går og vasser i Vigeland-land. Selv i en årstid med sørpe og sludd er folk ute for å se på disse storvokste, levende steinene. En hører japansk og engelsk. Det er nok å se på, å le av og å tenke over. Vigeland er god bakgrunn for samtale om diakoni og verdier. Ikke minst den ruvende Monolitten.

– Er Monolitten et uttrykk for mennesker i strebersamfunnet eller hjelper folkene hverandre oppover mot toppen. Tegner den konkurranse eller solidaritet?

(fortsetter på neste side...)

ansikt

(...fortsetter fra forrige side)

– Hm. Hvorfor enten-eller? Hvorfor ikke både-og: de kaver i vei – det er livet som dytter dem og oss framover enten vi vil eller ei. Der det er opp til oss å forholde oss til hverandre på en riktig måte. Her er det glede og sorg – kamp og forsoning. Vigeland viser oss livet, fanger det i ett stykke stein.

Hva karakteriserer det diakonale sykehuset?

– En arbeidsdefinisjon på diakoni er «kirkens omsorg for mennesker i nød». Denne omsorgen skal være best mulig. Kvalitet er å gjøre det optimale med menneskers behov. Slik sett blir kvalitet ikke noe alternativ til diakoni, men en integrert del av den. Og vi har et undervurdert fellesskapspotensial og krefter blant institusjonene ved Diakonhjemmet. Og det er store muligheter til å samarbeide med andre institusjoner også, skape samarbeidsarenaer, både frivillige og profesjonelle, for å bli enda bedre. Når vi får kjennskap til hverandre kan det bli nye allianser og muligheter. Det blir en stor utfordring i tiden som kommer.

– Idégrunnet for Diakonhjemmets sykehus forutsetter pasientens menneskelighet. Vår oppgave er enkel: å sørge for at pasienten har det best mulig. De er hos oss en kort stund. Gjennomsnittlig liggetid når det gjelder somatiske sykdomer, for eksempel, er syv dager. Pasientene må bli sett, få bekreftet sin verdi som mennesker, og få hjelp til å bli offensive i forhold til sine lidelser.

– Men dette enkle er vanskelig nok, for det skal finne sitt uttrykk gjennom fag, profesjon og organisasjon. Og det kan lett bli støy langs løypa. Diakonhjemmet har et godt rykte. Nettopp at folk føler seg sett.

– Direktørjobben er kjempeutfordrende. Krever menneskelige og faglige kvalifikasjoner og stadig oppdateringer. Alder er en fordel, men en bør ikke bli for lenge på samme sted hvis en skal yte maksimalt.

Teknikken presser på oss utenfra. Er Sykehuset høyteknologisk og papirfritt om fem år?

– Ikke papirfritt. Men kanskje har vi rasjonalisert i papirveldet. Fått enda mer tid til det vi skal: konsentrere arbeidet direkte om pasienten. En dramatisk omlegging krever både formidable ressurser og tid. En organisasjon på 1000 ansatte er tung å vende selv om alle er enige om kursendring. Som et tankskip – eller kanskje som en kajakk – det krever mye svette og padling og tar tid.

Og direktøren in spe liker padle-bildet. Hans verden er ikke seilerens, men snarere friluftsmannens eller markatilhengerens. Med sykkel og kajakk eller med ski og joggesko har han lagt bak seg Wasa-loppe, Birkebeineren, Trondheim-Oslo og Maridalen etter tur. Og han er fotball og Liverpool-«fan»:

Uavgjort for Middlesborough etter et tidligere forsmelig tap gjør det ikke lett å være "fan" om dagen?

– Kjennetegnet på en «fan» er at du føler identitet og

solidaritet uavhengig av suksess. Du bare er «fan», i tykt og tynt. Også kommer det sikkert bedre dager!

Morten Skjørshammer kjenner Diakonhjemmet. Han kjenner teoriene i leder- og planleggingsfaget. Han kjenner livet og utfordringene som leder ved denne institusjonen: Først ved Etter- og videreutdanningsavdelingen; så rektor ved Høgskolen i en periode. Han ledet administrasjonslinjen ved institusjonen. Sykehus kjenner han fra mange sammenhenger. Psykolog er han av utdanning, og forsket i temaet «Hvordan er det å dø på Ullevål Sykehus» allerede som del av embetsstudiet. I USA, som nyutdannet, erfarte han amerikanske sykehus og deres tøffe kvalitetssikringsrutiner. Sitt nylig innsendte doktorgradsarbeid er tatt på konflikter og konflikthåndtering mellom profesjonelle helsearbeidere.

Han har arbeidet for Kirkens Nødhjelp i Guatemala, på slutten av syttitallet, og giftet seg med Jeanette den dagen diktator Somosa falt og åpnet opp for sandinistene og revolusjonen. Han har studert og arbeidet i USA. Han har skrevet lærebok i utviklingsarbeid i den tredje verden. Så han kjenner litt til livet sør og vest for Ferder, også.

... krever mye svette og padling ”

I skrivende stund melder NRK om kjempeseier for Liverpool: Smicer, Murphy, Biscan, Murphy igjen, og Fowler til slutt, gir The Reds 5-0-seier. Ingen grunn til å avlyse den planlagte turen til Liverpool med Kristian på 12. Manager Houllier kan stole på fans'en fra Tåsen, og det er vel ikke akkurat noen ulempe at det går bra.

Morten Skjørshammer klarer ikke å skjule at han er «fan» av Diakonhjemmet, også. Og han bremses ikke der heller. Han meldte saker til primærledermøtet allerede i januar, men startet først i februar. Han kjenner folk, del-institusjoner og muligheter ved Diakonhjemmet, og har valgt å bli nettopp der. De kommende årene som direktør.

Tekst og foto John Y. Jones

